

EUSKADIKO EKONOMIAKO I. OLIMPIADA 2009ko APIRILAREN 24a

AZTERKETARI BURUZKO INFORMAZIOA

- Azterketak bigarren mailako batxiergoko “Ekonomia eta Enpresen Antolaketa”ri dagozkion bost galdera ditu. Hala ere, ikasleak gehienez hauetako bi galdera ordezkatzeko aukera izango du batxiergoko lehen mailako “Ekonomia” irakasgaiko 2 galderagatik
- Galdera bakoitzak 2 puntutako balioa du. Galdekizunaren ulermen gaitasuna eta erantzunetan arrazoiketa baloratuko da bereziki.
- Azterketaren iraupena ordu 2 eta 30 minututakoa da.

EKONOMIA ETA ENPRESEN ANTOLAKETA

1. GALDERA

ZYB kontagailu elektriko digitalak ekoizten eta merkaturatzen dituen enpresa berria da. Hain zuzen, oso denbora gutxi barru energia elektrikoaren hornitzaileek etxebizitza guztietan kontagailu berri hauek inztlatzera legez derrigortuta izango dira.

Bereziki, Erkidego Autonomoan enpresa arrakastatsuei buruz izandako kongresu batean, Roberto Pérezek, ZYB-en Marketin Zuzendariak, bere enpresaren zereginak han bildutakoiei azaldu zizkien. Honako hau zioen:

“[...] outsourcing-an dihardugu bereziki, hau da, ahal dugun guztietan beste enpresa batzuen baliabideak erabiltzen ditugu, ekintza kritikoak izan ezik, diseinuaren kasuan bezalaxe. Hau da, geu oso jakintza altuko enpresa gara”.

“Geure iritzi, giza-baliabideek eskaintzen dutena garrantzitsuena da, alegia, bezeroek beharrezko duten zerbait diseinatzeko gauza izatea. Nola ekoiztu hori? Ba, modu ahalik eta errezena bilatzen saiatzen gara enpresatik kanpoko baliabideak erabiliz; hemen Euskadin dauzkagun tartezko produktuetarako enpresa ekoizleen azpiegitura bikainetik probetxua ateratzen dugu. Hauek euren jardueratan osagaiak norberak baino hobeto egiten dituzte, nahiz eta ez jakin

garbigailutarako edo beste edozertarako diren. Adibidez, tarjeta inprimatuen muntaia, osagaien muntaia, injekzio plastikoa, karkasak”.

Dena hau kanpora ekoizten bidaltzen dugu. Gero muntatu, eta orduan bai, kalitateari buruzko betebeharrak guk-geuk egiten ditugu. Hau da, prozesu kritikoak geure ardurapean daude, gainontzekoa besteek egiten dute. Baina honako guzti honek kalitate-gestio eta koordinazio lana oso konplexua darama, bezero batengandik datorkigun eskaera bakoitzak ekoizteko aginte, jarraibide eta plano espezifikoak daramatzalako. Guztia ekoizleengana bidaltzen da; hauek guztiak aspaldidanik guk homologatuak dira-eta.

“Bukatzeko, guk oso garrantzi altua ematen diogu aplikazioetarako injeniaritzari. Eta bai noski, aparailuak nolakoa izan behar duen, baita nola beraren ekoizpena antolatu behar den erabakitzea geuri dagokigunez, gure merkatariza-agenteak teknologia hauek oso ondo menderatu behar izaten dituzte. Hau da, gure merkatariza-agenteak ikuspuntu teknikoan oso trebatuak izateaz gain ikuspuntu kometziala ere izan behar dute”.

- a).- Azaldu zeintzuk diren hemen komentatzen diren arlo funtzionalak. Azaldu zeintzuk diren ingurune orokorra eta berezia kasu honetan.
- b).- Zein arlo funtzionalei ematen zaie ardura gehiago irakurketa honetan? Zegatik? Ba al dago baten bat zuzeneko ardurarik izan ez duen? Zergatik?

2. GALDERA

Hurrengo testua arretaz irakur ezazu eta honi buruzko hurrengo galderak erantzun itzazu:

Empleados limpieza aeropuerto Bilbao harán huelga durante el puente San José

Bilbao, 17 marzo (EFE).- Los trabajadores de limpieza y recogida de carrillos de portaequipajes del aeropuerto vizcaíno de Loiu realizarán cinco jornadas de huelga que coincidirán con el puente de San José, entre mañana, día 18, y el domingo, día 22, ambos inclusive.

Según ha anunciado hoy el sindicato ELA a través de un comunicado, el motivo de la huelga es la "demanda de mejoras salariales y laborales".

Ha asegurado que el colectivo de trabajadores, integrado por 55 empleados, lleva dos años tratando de "acabar con la precariedad" y de "dignificar las condiciones" laborales.

Durante este tiempo, ha afirmado esta central, no se ha producido ningún tipo de negociación ni con Aena, ni con la empresa subcontratada para la que trabajan, Eulen.

Estas cinco jornadas de huelga no serán las primeras llevadas a cabo por el colectivo de trabajadores, que ya secundaron otra el 27 de febrero.

ELA ha avanzado que, en el marco de las movilizaciones de este colectivo, los trabajadores efectuarán mañana una concentración en el vestíbulo de aeropuerto.

- a).- Azpimarratuta dauden hitzen esanahia azal azazu.
- b).- Bizkaiko aireportuaren garbiketa eta ekipaje-orgen bilketa zerbitzuen azpikontratazioaren abantailak eta desabantailak proposa itzazu Aena enpresarentzat, eta, era berean, Eulen enpresa-azpikontratatuaren langileentzako ondorioak.
- c).- Langileekin lan-harremanei buruz enpresako zein saila arduratzen da? ¿Honetaz aparte, zer nolako funtzio garatzen ditu sail honek?

3. GALDERA

ANKEL sozietateak, bizkaiko beste enpresa batzuentzat osagai elektronikoak fabrikatzen duenak, 1.200.000€ko kostu finkoak eta hurrengo funtzioaren bidez definitzen diren kostu aldakorrak aurketzen ditu:

$$KA = 110 Q + 150.000$$

Produktu unitate bakoitza 650€tan saltzen badu, eskatzen da:

- a).- 500, 2000 eta 3000 unitateeko ekoizpen batentzako kostu guztiak (batazbestekoak, aldakorrak, osoak) adierazten duen taula bat osatzea.
- b).- Errentagarritasunaren ataria zehaztea. Grafikoa eta analitikoa.
- c).- Hurrengo baieztapenaren egiatasuna justifikatzea: “Enpresaren oreka-puntua horrela definitzen da: Enpresak mozkinak lortzen hasteko behar duen ekoiztutako produktuen palmenta kopurua”

4.GALDERA

Mikel, lur zoruan dagoen sukurtsaleko enplegatu batek, honako hau zioen: *“Badira merkatuan erosi bezain laster berria berriro erostera derrigortzen zaituzten hainbat produktu. Neure bulegoan orain dela bi urte eman zidaten ordenagailuak duen sistema operatiboa zaharkitua dago, nahiz eta berria dela eman izan! Kotxe markek, merkatura atera izan direnetik urte gutxira berriro diseinu aldaketa izaten dute. Erositako jogurrek iraungitze-data edukina galdu baino nahiko lehenago izaten dute. Telefono mugikor guztiek zahartuta geratzen dira bateriagatik, eta gero berria ezin aurkitu. Eta horrela doa guztia”*.

Tomasek, bulegoko zuzendariak, harropuzkeria pittin batez gaineratu zuen: *“Gertatzen dena da hau guzti honen atzean markek dihardutela, beraien produktuen zaharkitzea apropos planifikatzen dutelako”*.

a).- Goian irakurritako bi paragrafo hauek azaldu. Esaten dutena egiazkoa dela uste duzu? Zergatik?

b).- Zer erlazioa du produktuen bizitza-zikloaren kontzeptuarekin?

5. GALDERA

"SARRIKORRETA S.A."
BALANTZEA (Euro; 20XX Ekitaldi-itxierako Datuak)

AKTIBOA			ONDARE GARBIA eta PASIBOA		
	2008	2007		2008	2007
AKTIBO EZ-KORRONTEA	5.514.144.-	3.398.617.-	ONDARE GARBIA	3.870.150.-	3.823.840.-
Ibilgetu Ukiezina	4.577.-	4.695.-	FONDO PROPIOAK	3.870.150.-	3.823.840.-
Ibilgetu Materiala	5.368.930.-	3.253.285.-	Kapitala	??.-	??.-
Lurrak	1.648.401.-	648.401.-	Erreserbak	3.439.192.-	3.336.944.-
Eraikuntzak	3.412.503.-	2.200.565.-	Ekitaldiko Emaidza	??.-	??.-
Bestelako Ibilgetua	308.026.-	404.319.-	PASIBO EZ-KORRONTEA	1.028.257.-	83.527.-
Epe Luz. Finantza-inbertsioak	140.637.-	140.637.-	Epe Luzeko Zorrak	1.028.257.-	83.527.-
AKTIBO KORRONTEA	4.667.779.-	4.388.938.-	PASIBO KORRONTEA	5.283.516.-	3.880.188.-
Izakinak	2.772.337.-	2.369.548.-	Epe Laburreko Zorrak	1.333.761.-	78.416.-
Bezeroak	1.672.667.-	1.444.901.-	Hartzek. Komertzialak (Hornitzaileak)	2.935.403.-	3.035.592.-
Epe Lab. Finantza-inbertsioak	10.710.-	36.046.-	Hainbat Hartzekodun	185.792.-	92.315.-
Diruzaintza	212.065.-	538.443.-	Bezeroek Emandako Aurrerakinak	828.560.-	673.865.-
AKTIBOA GUZTIRA	10.181.923.-	7.787.555.-	TOTAL PASIVO	10.181.923.-	7.787.555.-

"SARRIKORRETA S.A."
GALDU-IRABAZIEN KONTUA (Euro; 20XX Ekitaldi-itxierako Datuak)

	2008	2007
A) ERAGIKETA JARRAITUAK		
1.- Negozio-zifraren zenbateko garbia (Salmentak)	12.410.638.-	12.706.196.-
4.- Hornikuntzak	(9.288.275.-)	(9.504.839.-)
5.- Ustiapeneko bestelako sarrerak	257.199.-	240.361.-
6.- Pertsonal-gastuak	(1.617.402.-)	(1.790.929.-)
7.- Ustiapeneko bestelako gastuak	(1.538.580.-)	(1.453.513.-)
8.- Ibilgetuaren amortizazioa	(197.574.-)	(203.203.-)
11.- Ibilgetuaren narriadura eta besterentzearen emaitza	64.290.-	129.080.-
= USTIAPENeko EMAITZA	90.296.-	123.153.-
12.- Sarrera finantzarioak	527.-	3.092.-
13.- Gastu finantzarioak	(44.513.-)	(23.997.-)
= EMAITZA FINANTZARIOA	(43.986.-)	(20.905.-)
= ZERGA AURREKO EMAITZA	46.310.-	102.248.-
17.- Mozkinen gaineko zergak	-	-
B) ETENDAKO ERAGIKETAK		
= EKITALDIKO EMAITZA	46.310.-	102.248.-

ESKATZEN DA:

a).- Balantzea osatzea.

b).- 2007 eta 2008 ekitaldietarako Berme-ratioa (Kaudimen Osoaren ratioa) kalkulatzeko.

Esanahia azal ezazu eta aldaketaren zergaitiak justifika itzazu.

c).- 2007 eta 2008 ekitaldietarako Errentagarritasun Finantzarioa kalkulatzea.

Aldaketaren zergaitiak justifika itzazu.

d).- 2009an inbertsio berriak finantzatzeko beharraren aurrean, zer nolako finantzaketa erabiltzea, propioa edo kanpoko, gomendatuko zenioke enpresari?

a) 2009an kaudimena hobetzeko helburuarekin.

b) 2009an errentagarritasun finantzarioa hobetzeko helburuarekin.

Ikuspuntu teoriko batetik era laburrean justifika itzazu zure erantzunak

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

EKONOMIA

(Aukerazkoa: “Ekonomia eta enpresen antolaketa” zatiko galdera bat edo bi ordezkadaiteke “Ekonomia”ko zati honetan proposatzen diren galderen truke).

1. GALDERA

Hiri batetan lehenengo mailako futbol sarrerren eskari funtzioa honako hau da:

$$D(p)=200.000 - 10.000p$$

Demagun futbol zelaiaren edukiera 100.000 ikuslekoa dela, eta sarrerren eskaintza 100.000 unitatekoa dela edozein preziotan salduta ere.

- a).- Eskari eta eskaintza funtzioak grafikoki irudika ezazu.
- b).- Ondasun baten prezio eta eskatutako kantitatearen arteko alderantzizko erlazioaren zergatiak azal itzazu.
- c).- Sarrerren prezioa 15 eurokoa bada, gehiegizko eskaria ala eskaintza izango ote da? Zer egingo dute sarrerak saltzen (eskaintzen) dutenek?
- d).- Zein izango da oreka-prezioa?

Demagun, orain, garaipen-bolada baten ondoren, futbol sarrerren eskari funtzioa gora mugitzen dela, honako hau izanik:

$$D'(p)=300.000 - 10.000p$$

- e).- Eskari funtzio berria irudika ezazu
- f).- Zein da oreka-prezio berria?
- g).- Zein da lehenengo eta bigarren oreken arteko eskariaren elastikotasun-prezioa?
- h).- Zer neurtzen du eskari-funtzioaren elastikotasun-prezioak?

2. GALDERA

MÁS SEGREGACIÓN Y PRECARIEDAD

La crisis afecta más a la mujer por la desigualdad previa

Publicado el 26-03-2009 , por [Expansión.com](#)

El sindicato CC.OO. de Cataluña alerta en un comunicado que la crisis económica está afectando más a las mujeres trabajadoras porque parten de una situación previa de desigualdad en el mercado laboral.

CC.OO. denuncia que el paro de largo duración afecta más a las mujeres pese a disponer de un mayor nivel de educación que los hombres, lo que significa que las mujeres necesitan de una mejor formación que los hombres para obtener mayor ocupación.

A juicio del sindicato, estas cifras se deben a que las trabajadoras femeninas parten de peores condiciones laborales previas, por lo que remarcan la importancia de evitar que las mujeres queden relegadas de la actividad laboral. "Las mujeres afrontamos la crisis con peores condiciones", aseguró la secretaria de la Mujer de CC.OO., Ester Boixadera, en una rueda de prensa convocada a primeros de marzo con el motivo del Día Mundial de la Mujer Trabajadora.

Pese a que el aumento del paro está afectando por primera vez en los últimos años en mayor medida a los trabajadores masculinos -la tasa de paro es del 12,25% en los hombres frente al 11,5% en las mujeres-, CC.OO. afirma que los incrementos en la cifra de parados son muy similares en ambos sexos.

El sindicato ha pedido a las administraciones que la crisis no paralice el impulso a políticas de promoción de la igualdad de oportunidades, pues la precariedad laboral sigue afectando especialmente al género femenino. En este sentido, reclaman medidas específicas para que las mujeres trabajadoras no "paguen" las consecuencias de la coyuntura económica actual.

Las causas de este desequilibrio son, según CC.OO., la falta de políticas de igualdad en las empresas y el hecho de que los puestos de menor valor ocupacional sean ocupados mayoritariamente por mujeres. La precariedad laboral también afecta especialmente a las mujeres, pues para ocuparse de tareas familiares y domésticas copan la mayoría de trabajos a tiempo parcial. Del total de empleados masculinos, un 5% trabaja a tiempo parcial, mientras que en el caso de las mujeres son el 25%, y la precariedad laboral se acentúa en las trabajadoras jóvenes y en las inmigrantes.

El sindicato solicita a los poderes públicos una mejora de la política fiscal, "más justa y progresiva", que permita liberar recursos para políticas sociales, así como reclaman la aprobación de la Renta garantizada de ciudadanía, incorporada en el Estatut de Cataluña, para favorecer la cohesión social y evitar que la pobreza sea cada vez más femenina. En el ámbito laboral, el sindicato solicita la creación de ocupaciones de calidad, de alto valor añadido, que faciliten la conciliación de la vida personal y laboral.

Expansión aldizkarian publikatutako artikulua arretaz irakurri ondoren, erantzun itzazu honako galdera hauek:

- a).- Langabezia-tasa defini ezazu eta emakumeen langabezi-tasa %11,5koa izatea zer esan nahi duen azal ezazu
- b).- Zer adierazi nahi du sindikatuak epe luzeko langabezi-tasarekin? Kontzeptu hau defini ezazu.
- c).- Sindikatuak botere publikoei eskatzen dizkie politika fiskala hobetzea azken hau “bidezkoagoa eta aurrerakoiagoa” garatuz.
  - c.1).- Zer osatzen du politika fiskalak?
  - c.2).- Langabeziari buruz zer nolako politika makroekonomikoa proposatzen ari dela pentsatzen duzu? Azken honen epe laburreko eta epe luzeko eraginkortasuna eztabaida ezazu
- d).- Lan-arloan, sindikatuak lan eta bizitza pertsonala adosteko gai diren kalitatezko eta balio-erantzi handiko lanpostuak sortzea eskatzen du. Balio-erantziaren konzeptua defini ezazu eta sindikatuaren proposamena laburki eztabadai ezazu.